P7144

RAN-2001130404040002

RAN-2001130404040002

M.A. (Semester-IV) Examination March - 2026

Sanskrit Paper-19 (B)

Vedant Shastra – Anubhashya (Niyatansh:)

अणुभाष्यम् (नियतांश)

Time: 2 Hours] **[Total Marks: 50**

સૂચના : / Instructions

(1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book

Seat No.:

Student's Signature

પ્ર. 1. ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે પાંચ) **10**

Q. 1. Answer Briefly. (Any five)

1) શુદ્ધાદ્વૈત શબ્દનો અર્થ આપો.
Give the meaning of the word शुद्धाद्वैत।

2) વેદાન્તસૂત્રના પ્રમુખ આચાર્યોના નામ આપો.
Name the main Acharya's of Vedanta sutra

3) વલ્લભાચાર્યજીએ બ્રહ્મસૂત્ર ઉપર કયા ભાષ્યની રચના કરી? જેને કઈ સંજ્ઞા આપવામાં આવી છે?
Which commentary on Brahma sutra did Vallabhacharya compose?
Which is given what name?

4) બ્રહ્મસૂત્રનું મુખ્ય પ્રયોજન લખો.
Write the plan of the Brahma sutra.

5) કરોળિયાના દષ્ટાન્તો દ્વારા અવિકૃતપરિણામવાદ કેવી રીતે સમજાય છે?
How is this distorted result understood through the example of the spider?

6) અણુભાષ્ય અનુસાર મોક્ષનું સાધન શું છે?
According to the Anubhashya, What is the means of salvation?

7) શુદ્ધાદ્વૈત અનુસાર જગત મિથ્યા છે કે સત્ય?
According to the Shuddhadvaita is the world false or true?

પ્ર. 2. અ) નીચેનામાંથી બે સાનુવાદ સમજાવો. **08**

Q. 2. A) Explain two of the following translations

1) न वेदार्थज्ञानमात्राय विचार: किंतु ब्रह्मज्ञानाय। तस्य चात्मरूपत्वात् तस्य चाविद्यावच्छिन्नत्वाद् देहात्मभावऽ द्रढप्रतीतेस्तदतिरिक्तस्य ब्रह्मणोभावान्न वेदमात्रादसंभावनाविपरीतभावनानिवर्तकं ज्ञानमुत्पद्यते प्रत्युत देहात्मभावद्रढप्रतीते: श्रुतेरुपचरितार्थत्वं स्तुतित्वं वा कल्पयिष्यतीति ।
अलौकिको हि वेदार्थं न युक्त्या प्रतिपद्यते ।

P7144

तपसा वेदयुक्त्या तु प्रसादात्परात्मन:।

न हि स्वबुद्धया वेदार्थं परिकल्प्य तदर्थं विचार: कर्तुं शक्य:।

2) यावत – सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रहम इत्याह श्रुतिरेव । विरुद्धं चैतत्। स्वरुपलक्षणाकथने कार्यलक्षणस्य वक्तुमशक्यत्वात्। विवादाध्यासितत्वाच्चा। न हि ब्रह्मणो जगत्कर्तृत्वं सर्वसंमतम्। न चागमोदितमिति वेदमात्रस्य ब्रह्मप्रमाणकत्वं वक्तुं शक्यते। किंच । व्यर्थश्चैवं विचार: । लक्षणप्रमाणाभ्यां हि वस्तुज्ञानं भवति । तच्च स्वरूपलक्षणेनैव भवतीति किमनेन । तस्मादयुक्तमुत्पश्याम इति।

संदेहवारकं शास्त्रं वेदप्रामाण्यवादिनाम् ।

क्रियाशक्तीज्ञानशक्ती संदिह्यते परस्थिते ।।

3) यथा तक्षा रथं निर्माय तत्रारुढो विहरति पीठं वा। स्वतो वा न व्याप्रियते वाश्वादिद्वारेण वा। चकारादन्येपि स्वार्थकर्तार:। अन्यार्थमपि करोतीति चेत् तथा प्रकृतेपि। सर्वहितार्थ प्रयतमानत्वात् । न च कर्तृत्वमात्रं दु:खरुपं। पय: पानादे सुखरुपत्वात् । तथा च स्वार्थपरार्थ कर्तृत्वं कारयितृत्वं च सिद्धम् ।

4) ननु सच्चिदानन्दस्य ब्रह्मणांश: सच्चिदानन्द एव भवेदत: कथं प्रवाहे प्रवेशो भगवतश्च सर्वकार्याणि तत्राह। आभास एवं जीव:। आनन्दांशस्य तिरोहितत्वात् । चकारादाकारस्याप्याभाव:। न तु सर्वथा प्रतिबिम्बवन्तिथ्यात्वं । जलचन्द्रवदित्ययेकस्यानेकत्वे द्रष्टान्त: । तथा सत्यध्यासश्च स्वस्य न स्यात्। तत्र श्रृत्याद्दिदोषप्रसंगश्च। अतो न मिथ्यात्वरुप आभासोत्र विवक्षित: ।

પ્ર. 2. બ) સૂત્ર સમજાવો. **05**

Q. 2. b) Explain the formula.

1) शास्त्रयोनित्वात्।

2) तदभिध्यानादेव तु तल्लिङ्गात्स:।

પ્ર. 3. શુદ્ધાદ્વૈત અનુસાર બ્રહ્મનું સ્વરૂપ વર્ણવો. **13**

Q. 3. Explain the nature of ब्रह्म according to शुद्धद्वैत।

અથવા/OR

પ્ર. 3. અણુભાષ્યમાં વ્યક્ત થયેલ જીવનું સ્વરૂપ સમજાવો. **13**

Q. 3. Explain the nature of the soul as expressed in the Anubhashya.

પ્ર. 4. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) **14**

Q. 4. Write on short note. (any two)

1) श्रीमद् वल्लभाचार्यस्य जीवनम्।

2) अणुभाष्यशीर्षक:।

3) अणुभाष्यानुसार: मोक्षस्वरुप:।

4) आदिर्भावतिरोभाव:।